

COMUNICAT

31.01.2014

La data de 1 februarie 2014 va intra în vigoare un pachet de șapte legi în materie penală și procesual penală – *pachetul reformei penale*, a cărui elaborare și adoptare a constituit o continuare firească a efortului societății românești de reformare, început prin adoptarea și implementarea noilor coduri civil și de procedură civilă.

Astfel, subsecvent adoptării celor mai importante acte normative din cuprinsul pachetului, respectiv **noul Cod penal (Legea nr. 286/2009)** și **noul Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)**, au fost adoptate alte cinci legi organice în materie penală, procesual penală și execuțional penală, menite să completeze amplul proces de reformă în acest domeniu:

- *Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal;*

- *Legea nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune;*

- *Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;*

- *Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;*

- *Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale.*

Prin adoptarea **noului Cod penal** au fost introduse o serie de instituții noi în sistemul legislativ național, fiind aduse, de asemenea, o serie de modificări importante instituțiilor deja existente în reglementarea anterioară:

- a fost introdusă instituția zilelor-amendă în ceea ce privește pedeapsa amenzii, amenda devenind o alternativă viabilă la pedeapsa închisorii, putând fi dispusă în mai multe situații față de reglementarea anterioară, uneori chiar cumulativ cu pedeapsa închisorii;

- au fost introduse noi modalități alternative la executarea pedepsei în regim de detenție, precum renunțarea la pedeapsă, amânarea pronunțării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere;

- s-a realizat reducerea unor pedepse, coroborată cu o mai bună individualizare a acestora;

- s-a agravat regimul sancționator al concursului de infracțiuni și al recidivei (spre exemplu, în caz de concurs de infracțiuni, în privința pedepsei principale, se aplică sistemul cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix);

- au fost reglementate numai măsuri educative pentru minori;

- s-a realizat extinderea și eficientizarea pedepsei amenzii penale;

- au fost introduse noi pedepse complementare constând în: interzicerea dreptului de a se apropia de locuință, locul de muncă, școala sau alte locuri unde victima

desfășoară activități sociale, în condițiile stabilite de instanța de judecată;

- a fost regândit și redimensionat rolul serviciilor de probațiune, pe durata termenelor de încercare a diferitelor modalități de executare, acestea urmând a avea o intervenție activă și atribuții sporite.

Noul Cod de procedură penală conferă, pe de o parte, un cadru procesual-penal modern, apt să asigure eficiență și celeritate procedurilor judiciare penale, iar pe de altă parte, asigură transpunerea în dreptul intern a actelor comunitare în materie.

Astfel:

- au fost introduse proceduri suplă și eficiente, ce vor permite desfășurarea anchetelor cu celeritate, dar și cu garantarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale;

- au fost reglementate principiile fundamentale ale procesului penal, introducându-se o serie de principii noi, precum dreptul la un proces echitabil desfășurat într-un termen rezonabil, principiul separării funcțiilor judiciare în procesul penal, principiul obligativității acțiunii penale strâns legat de cel subsidiar al oportunității, principiul *non bis in idem*, dreptul la libertate și siguranță și principiul loialității în obținerea probelor;

- instituțiile noi ale judecătorului de drepturi și libertăți și judecătorului de cameră preliminară sunt menite a valoriza drepturile fundamentale ale omului și principiul legalității;

- a fost reglementată o nouă măsură preventivă, arestul la domiciliu, în vederea extinderii posibilităților de individualizare a măsurilor preventive;

- au fost făcute modificări de substanță în materia căilor extraordinare de atac. Ca urmare a acestor modificări, recursul în casație devine o cale extraordinară de atac, exercitată doar în cazuri excepționale, numai pentru motive de nelegalitate;

- au fost cuprinse elementele recent adoptate la nivelul Uniunii Europene și a fost creată o procedură penală eficientă și rapidă, care să permită respectarea cerințelor CEDO;

- practica judiciară unitară este asigurată prin intermediul recursului în interesul legii și al unei instituții noi, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;

- a fost consolidat rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție ca instanță de casație;

- a fost introdusă instituția acordului de recunoaștere a vinovăției;

- au fost reglementate proceduri speciale menite să asigure accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple, avându-se în vedere accelerarea procedurii, pentru asigurarea celerității soluționării cauzelor.

Intrarea în vigoare a codurilor penale reprezintă îndeplinirea angajamentului României față de Uniunea Europeană, în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare. De altfel, încă din iulie 2009, Comisia Europeană recomandă intrarea rapidă în vigoare a celor patru coduri, o mențiune expresă privind data de 1 februarie 2014 pentru codurile penale regăsindu-se și în raportul publicat la începutul anului trecut.

Elaborarea codurilor și pregătirea profesională a magistraților pentru intrarea în

vigoare a noilor reglementări a necesitat, în ultima perioadă, eforturi susținute și un dialog interinstituțional permanent pentru identificarea celor mai bune soluții, astfel încât noul cadru legislativ în materie penală, procesual penală și execuțional penală să fie unul modern, în acord cu standardele europene și internaționale în materie.

Ministerul Justiției va continua dialogul cu reprezentanții sistemului judiciar, pentru a asigura resursele necesare derulării procesului de implementare, în cele mai bune condiții.

LUMEA JUSTITIEI.RO